

ଇଭିଏମ୍ ସୁରକ୍ଷା ବିଶେଷତ୍ୱ

Posted On: 09 APR 2017 6:00PM by PIB Bhubaneswar

ଗତ କିଛିଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଲଲେନ୍ଦ୍ରନିକ ଭୋଟିଂ ମେସିନ୍(EVM)କୁ ନେଇ ସାଧାରଣଜନତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଉତ୍ତରରେ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଇଭିଏମ୍-ଇଭିଏମ୍ ଏବଂ ତା'ସହିତ ସମ୍ପର୍କିତ ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନାତ୍ମକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର, ସୁରକ୍ଷିତ ଏବଂ ଟାଣିବାରୁ ମୁକ୍ତ ।

ଇଭିଏମ୍ ଭୋଟଦାନ ଏବଂ ଗଣତି କିଛି ସୁରକ୍ଷିତ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ନିମ୍ନରେ କେତେକ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ମାଧ୍ୟମରେ ବିସ୍ତୃତ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଛି । ଏହାର ନିର୍ମାଣ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସଂରକ୍ଷିତ ରଖିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଡ଼ା ପ୍ରଶାସନିକ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇଥାଏ ।

1- ଇଭିଏମ୍ ଟାଣିବାର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

ଟାଣିବାର ଅର୍ଥ କଂଟ୍ରୋଲ୍ ଯୁନିଟ୍‌ରେ ଲାଗିଥିବା ମାଲକୋ ଟିସ୍ତର ଥିବା ସଫ୍ଟୱେର ପ୍ରୋଗ୍ରାମକୁ ବଦଳାଇବା କିମ୍ବା ମଧ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖି ସଫ୍ଟୱେର ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ ଆରମ୍ଭ କରିବା ଏବଂ ବାଲାଟ୍ ଯୁନିଟ୍‌ରେ ପ୍ରେସ୍ କରାଯାଉଥିବା ସ୍ୱଇଚ୍‌କୁ ଏପରି ପ୍ରେସ୍ କରିବା ଯାହା କଂଟ୍ରୋଲ୍ ଯୁନିଟ୍‌ରେ ସ୍ଥଳ ପରିଣାମ ପହଞ୍ଚାଇବାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବ ।

2- ଇଭିଏମ୍-ଇଭିଏମ୍‌କୁ ହ୍ୟାକ୍ କରିବା ସମ୍ଭବ କି ?

ନା । ଇଭିଏମ୍ ମେସିନ୍‌ରେ ଏମ୍-1 ମଡେଲଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ 2006 ସୁଦ୍ଧା କରାଯାଇଥିଲା । କେତେକଙ୍କ ଦାବି ସତ୍ତ୍ୱେ ଏମ୍-1 ମେସିନ୍ ଏପରି ଜଙ୍ଗଲରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହାକୁ ହ୍ୟାକ୍ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

2006 ରେ ବୈଷୟିକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସମିତିର ସୁପାରିସ ଆଧାରରେ ଏବଂ 2012 ସୁଦ୍ଧା ନିର୍ମିତ ଇଭିଏମ୍ ଏମ୍-2 ମଡେଲରେ ଅତିରିକ୍ତ ସୁରକ୍ଷା ବିଶେଷତ୍ୱ ରୂପରେ ଏନକ୍ରିପ୍ଟେଡ୍ ଫାର୍ମ ଅର୍ଥାତ୍ ଉପରକୁ ଖୋଦେଇ ହୋଇଥିବା ପ୍ରମୁଖ କୋଡଗୁଡ଼ିକର ତାତ୍କାଳିକ କୋଡିଂ ସାମିଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ବାଲାଟ୍ ଯୁନିଟ୍‌କୁ କଂଟ୍ରୋଲ୍ ଯୁନିଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାହା ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ସମ୍ଭବ ହେଲା । ଏଥିରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରେସ୍ ରିସଲ୍ ଟାଇମ୍ ସିଟିଂ ମଧ୍ୟ ସାମିଲ ଥିଲା । ଯାହାଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖି କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରେସ୍ କ୍ରମ ଜାଣିହେବ ।

ଇଭିଏମ୍-ଇଭିଏମ୍ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ନୁହେଁ, ଏହା ଷ୍ଟାଣ୍ଡ ଆଲୋନ୍ ଅର୍ଥାତ୍ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମେସିନ୍ । ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ନେଟୱାର୍କ ସହିତ କୌଣସି ସମୟରେ ଏହାକୁ ସଂଯୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏଣୁ କୌଣସି ରିମୋଟ୍ ଡିଭାଇସ୍ ଜରିଆରେ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ହ୍ୟାକ୍ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ କୌଣସି ହାର୍ଡୱେର୍ ପାର୍ଟି କିମ୍ବା ସେରଲେସ୍ ଷ୍ଟାଲ୍‌ଫାଇ କିମ୍ବା ବୁଟୁଥ୍ ଡିଭାଇସ୍ ଜରିଆରେ ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ଟାଣିବାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, କାରଣ କଂଟ୍ରୋଲ୍ ଯୁନିଟ୍‌(CU) ବାଲାଟ୍ ଯୁନିଟ୍‌ (BU) କେବଳ ଏନକ୍ରିପ୍ଟେଡ୍ ବା ଡାଇନାମିକାଲି କୋଡେଡ୍ ତାତ୍ତ୍ୱ ସ୍ୱୀକାର କରିଥାଏ । ଏଥିରେ କୌଣସି ଅନ୍ୟପ୍ରକାରର ତାତ୍ତ୍ୱ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

3 - ନିର୍ମାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଇଭିଏମ୍-ଇଭିଏମ୍‌ରେ କୌଣସି ଗତବୃତ୍ତି (ମ୍ୟାନିପୁଲେସନ୍) କରାଯାଇପାରିବ କି ?

ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

ସଫ୍ଟୱେର ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନିର୍ମାତାଙ୍କ ସ୍ତରରେ କଡ଼ା ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରୋଟୋକଲ୍ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ମେସିନ୍‌ଗୁଡ଼ିକ 2006 ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବର୍ଷରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି । ନିର୍ମାଣ କରାଯିବା ପରେ ଇଭିଏମ୍‌କୁ ରାଜ୍ୟର ଏବଂ କୌଣସି ରାଜ୍ୟର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଜିଲ୍ଲାକୁ ପଠାଯାଇଥାଏ । କେଉଁ ପ୍ରାଥମିକ କେଉଁ ନିର୍ବାଚନ କ୍ଷେତ୍ରରୁ ଲଢ଼ିବ ଏବଂ ବାଲାଟ୍ ଯୁନିଟ୍‌ରେ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ସିକ୍ସ୍‌ଏନ୍ କ'ଣ ରହିବ, ଏହି ସୂଚନା ନିର୍ମାତା ମାନେ ଜାଣିବାର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ନଥାଏ । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଇଭିଏମ୍-ଇଭିଏମ୍‌ରେ ଏକ ସିରିଏଲ୍ ନମ୍ବର ରହିଛି ଏବଂ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗ ଇଭିଏମ୍-ଟ୍ରାକିଂ ସଫ୍ଟୱେରର ବ୍ୟବହାର କରି ନିଜ ତାତ୍ତ୍ୱ ବେସରୁ ଏହା ଜାଣିପାରିବେ ଯେ କେଉଁ ମେସିନ୍ କେଉଁ ଠାରେ ରହିଛି । ଏଣୁ ନିର୍ମାଣ ସ୍ତରରେ ହ୍ୟାକିଂର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ନାହିଁ ।

4 -ସିୟର ଟିପ୍ ଭିତରେ କୌଣସି ଟ୍ରୋଜନ୍ ହର୍ସ ପୁରାଇବା ସମ୍ଭବ କି ?

ଇଭିଏମ୍‌ରେ ଭୋଟିଂ ମେସିନ୍ ସିକ୍ସ୍‌ଏନ୍ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ପ୍ରକାରେ କରାଯାଉଥିବାରୁ ଏହା ଭିତରେ ଟ୍ରୋଜନ୍ ହର୍ସ ଭର୍ତ୍ତି କରିବାର ଆଶଙ୍କା ନଥାଏ । ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା କଡ଼ା ସୁରକ୍ଷା ଉପାୟ ଫିଲ୍ଡରେ ଟ୍ରୋଜନ୍ ହର୍ସର ପ୍ରବେଶ ଅସମ୍ଭବ କରାଯାଇଥିବା ।

ଯେତେବେଳେ କଂଟ୍ରୋଲ୍ ଯୁନିଟ୍‌ରେ କୌଣସି ବାଲାଟ୍ ସ୍ୱଇଚ୍ ପ୍ରେସ୍ କରାଯାଇଥାଏ, ତାହା ସିୟ୍ ଏବଂ ବିୟୁକୁ ଭୋଟ୍ ରେଜିଷ୍ଟର କରିବା ଲାଗି ଅନୁମତି ଦେଇଥାଏ ଏବଂ ବିୟୁରେ ସ୍ୱଇଚ୍ ପ୍ରେସ୍ ହେବା ଲାଗି ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରିଥାଏ । ଏହି ଅବସ୍ଥା ସମୟରେ ସିୟୁରେ ସମସ୍ତ ସ୍ୱଇଚ୍ ସେହି ଭୋଟ୍ କାଷ୍ଟ ହେବାର ସମସ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଷ୍ପନ୍ନ ହୋଇଯାଇଥାଏ । କୌଣସି ମତଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱଇଚ୍(ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଭୋଟ୍ ବଟନ୍) ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏକୁ ବଦଳାଇବା ପରେ ବିୟୁ ସେହି ସ୍ୱଇଚ୍ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା ସିୟୁକୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ସିୟୁକୁ ତାତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ତାହା ତତକ୍ଷଣାତ୍ ବିୟୁରେ ଏଲିଜିଟ୍ ଲ୍ୟାମ୍ପର ଚମକ ସହିତ ତାହାର ପ୍ରାପ୍ତି ସ୍ୱୀକାର କରିଥାଏ । ସିୟୁରେ ବାଲାଟ୍ ସମ୍ପର୍କ କରିବା ପରେ କେବଳ 'ପ୍ରଥମେ ଟିପା ଯାଇଥିବା ବଟନ୍'କୁ ବିୟୁ ଦ୍ୱାରା ସେନ୍ସ ଏବଂ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥାଏ । ଏହାପରେ କୌଣସି ମତଦାତା ଅନ୍ୟ ସ୍ୱଇଚ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ଯେତେ ବଦଳାଇ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିନଥାଏ, କାରଣ ପରେ ଟିପା ଯାଇଥିବା ବଟନ୍ ପାଇଁ ବିୟୁ ଏବଂ ବିୟୁ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି କମ୍ୟୁନିକେସନ୍ ହୋଇନଥାଏ ଏବଂ ବିୟୁ କୌଣସି ସ୍ୱଇଚ୍ ଟିପିବାକୁ ରେଜିଷ୍ଟର କରିନଥାଏ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ କହିଲେ ସିୟୁର ବ୍ୟବହାର କରି ସମ୍ପର୍କ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାଲାଟ୍ ନିମନ୍ତେ କେବଳ ଏକ ବୈଧ ସ୍ୱଇଚ୍ ପ୍ରେସ୍ (ପ୍ରଥମେ ପ୍ରେସ୍ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ୱଇଚ୍) ହୋଇଥାଏ । ପୁଣି ଥରେ ବୈଧ ସ୍ୱଇଚ୍ ପ୍ରେସ୍ ହେବା (ଭୋଟିଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା) ପରେ ସିୟୁ ଏବଂ ବିୟୁ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଗତିବିଧି ଯେପରିକି ହୋଇନଥାଏ ଯେପରିକି ସିୟୁ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ ବାଲାଟ୍ ସମ୍ପର୍କ କରିବାରେ ପ୍ରେସ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇନଥାଏ । ଏଣୁ ଦେଶରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ଲଲେନ୍ଦ୍ରନିକ୍ସ ଭୋଟିଂ ମେସିନ୍‌ରେ ତଥାକଥିତ 'ସିକ୍ସ୍‌ଏନ୍ ସ୍ୱଇଚ୍ ପ୍ରେସିଙ୍ଗ୍' ଅର୍ଥାତ୍ 'ଲଗାତାର ବଟନ୍ ବଦଳିବା' ଜରିଆରେ ମଧ୍ୟଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିବା ବାହା ପଠାଇବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

5- ଇଭିଏମ୍-ଇଭିଏମ୍ ସହିତ ଭୌତିକ ରୂପରେ ଟାଣିବାର କି ବା ଏହାର କୌଣସି ଅଂଶବିଶେଷକୁ ବଦଳାଇପାରିବ କି ?

ଇଭିଏମ୍-ଇଭିଏମ୍‌ରେ ପୁରୁଣା ମଡେଲ୍ ଏମ୍ 1 ଏବଂ ଏମ୍ 2 ରେ ବିଦ୍ୟମାନ ସୁରକ୍ଷା ବିଶେଷତ୍ୱ ବ୍ୟତୀତ 2013 ରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିବା ନୂଆ ଏମ୍ 3 ଇଭିଏମ୍‌ରେ ଟାଣିବାର ଡିଟେକ୍ଟିଭ୍ ଏବଂ ସେଲ୍ ଡାଇଗ୍ନୋଷ୍ଟିକ୍ ଭଳି ଅତିରିକ୍ତ ବିଶେଷତ୍ୱ ରହିଛି । ଟାଣିବାର ଡିଟେକ୍ଟିଭ୍ ବିଶେଷତ୍ୱ କାରଣରୁ ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ମେସିନ୍ ଖୋଲିବା ଲାଗି ପ୍ରୟାସ କରିଥାଏ, ଇଭିଏମ୍ ନିଷ୍ପନ୍ନ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ସେଲ୍ ଡାଇଗ୍ନୋଷ୍ଟିକ୍ ବିଶେଷତ୍ୱ କାରଣରୁ ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ଇଭିଏମ୍‌ରେ ସ୍ପ୍ରିଙ୍ଗ୍ ଅନ୍ କରାଯାଇଥାଏ, ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ମେସିନ୍‌ରେ ଯା'ତ କରିଥାଏ । ଏହାର ହାର୍ଡୱେର୍ କିମ୍ବା ସଫ୍ଟୱେର୍‌ରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ପରିବର୍ତ୍ତନରୁ ଏହା ଜାଣିହୋଇଥାଏ ।

ଉପରୋକ୍ତ ବିଶେଷତ୍ୱ ସହିତ ନୂଆ ମଡେଲ୍ ଏମ୍ 3 ର ଏକ ପ୍ରୋଟୋ ଟାଇମ୍ ଷ୍ଟୁବଣ୍ଡା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଯିବ । ଏକ ବୈଷୟିକ ବିଶେଷଜ୍ଞ ସମିତି ଏହାର ଯା'ତ କରିବ ଏବଂ ଏହାପରେ ନିର୍ମାଣ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯିବ । ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟତୀତ ବିଶେଷତ୍ୱଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ନୂଆ ପ୍ରାଦେଶିକୀୟ ଉନ୍ନତ ସହିତ ଏମ୍ 3 ଇଭିଏମ୍ କ୍ରୟ ନିମନ୍ତେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାଣ୍ଡାପାଖି 2 ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା ଜାରି କରାଯାଇଛି ।

6 - ଇଭିଏମ୍-ଇଭିଏମ୍‌କୁ ଟାଣିବାର ନିମନ୍ତେ ନବୀନତମ ପ୍ରାଦେଶିକୀୟ ବିଶେଷତ୍ୱ କ'ଣ?

ଇଭିଏମ୍-ଇଭିଏମ୍ ମେସିନ୍‌କୁ 100 ପ୍ରତିଶତ ଟାଣିବାର ମୁକ୍ତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅନେକଗୁଡ଼ିକ ପଦକ୍ଷେପ ବ୍ୟତୀତ ଷ୍ଟାଲ୍ ଟାଇମ୍ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ କରାଯାଇଥିବା (OTP) ମାଲକୋ କଂଟ୍ରୋଲର୍‌ର କୋଡ୍ ଗତିଶୀଳ କୋଡିଂ, ପ୍ରତ୍ୟେକର ପ୍ରେସ୍ କରିବାର ତିଥି ଏବଂ ସମୟର ଷ୍ଟାମ୍ପିଂ, ଉନ୍ନତ ଜନକ୍ରିପ୍‌ସନ୍ ପ୍ରାଦେଶିକୀ ଏବଂ ଇଭିଏମ୍ ଲଜିଷ୍ଟିକ୍ସର ସଂଚାଳନ ନିମନ୍ତେ ଇଭିଏମ୍ ଟ୍ରାକିଂ ସଫ୍ଟୱେର ଭଳି ସର୍ବାଧିକ ପରିଷ୍କୃତ ପ୍ରାଦେଶିକୀୟ ବିଶେଷତ୍ୱର ଉପଯୋଗ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ନୂଆ ମଡେଲ୍ ଏମ୍ 3 ଇଭିଏମ୍‌ରେ ଟାଣିବାର ଡିଟେକ୍ଟିଭ୍ ଏବଂ ସେଲ୍ ଡାଇଗ୍ନୋଷ୍ଟିକ୍ ଭଳି ଅତିରିକ୍ତ ବିଶେଷତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । କାରଣ, ସଫ୍ଟୱେର୍ ଓଡିପି ଉପରେ ଆଧାରିତ, ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍‌କୁ ନା ବଦଳାଇପାରିବ ନା ଏହାକୁ ରି-ରାଇଟ୍ କିମ୍ବା ରି-ରେଡ୍ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହିପରି ଏହି ଇଭିଏମ୍ ଟାଣିବାର ମୁକ୍ତ ହୋଇପାରିଛି । ଯଦି କେହି ଏପରି ପ୍ରୟାସ କରିଥାଏ, ତା'ହେଲେ ମେସିନ୍ ନିଷ୍ପନ୍ନ ହୋଇଯାଇଥାଏ ।

7. ସ୍କୋର କରି ରଖିବା ସ୍ଥାନରେ ଟ୍ୟାମ୍ପରିଂ କରିବା କେତେ ସମ୍ଭବ ?

ଜିଲ୍ଲା ମୁଖ୍ୟାଳୟରେ ଇଭିଏମକୁ କଟା ସୁରକ୍ଷା ମଧ୍ୟରେ ରଖାଯାଇଥାଏ । ଏହାର ସୁରକ୍ଷା ସମୟ ସମୟରେ ଯାଂଚ କରାଯାଇଥାଏ । ଅଧିକାରୀ ଷ୍ଟାଫ ରୁମକୁ ଖୋଲନ୍ତି ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଏହାର ଯାଂଚ କରିଥାନ୍ତି ଯେ ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ସୁରକ୍ଷିତ ଅଛି ନା ନାହିଁ ଏବଂ ତାଲା ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛି ନା ନାହିଁ । କୌଣସି ଅନଧିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ କୌଣସି ସ୍ଥିତିରେ ଇଭିଏମ୍ ନିକଟକୁ ଯିବା ଲାଗି ଅନୁମତି ମିଳିନଥାଏ । ନିର୍ବାଚନ ସମୟ ନଥିଲେ ଏହି ଅବଧି ସମୟରେ ସମସ୍ତ ଇଭିଏମ୍ ବାର୍ଷିକ ଭୌତିକ ସତ୍ୟତା ଯାଂଚ ଡିଭିଜନ୍ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଇସିଆଇକୁ ରିପୋର୍ଟ ପଠାଯାଇଥାଏ । ନିରୀକ୍ଷଣ ଏବଂ ଯାଂଚ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବେ ନିକଟରେ ସମ୍ପନ୍ନ କରାଯାଇଛି ।

8. ସ୍ଥାନୀୟ ସଂସ୍ଥା ନିର୍ବାଚନରେ ଇଭିଏମ୍ ଟ୍ୟାମ୍ପରିଂ କରିବାର ଅଭିଯୋଗ କେତେବୃତ୍ତର ସତ୍ୟ ?

ନ୍ୟାୟାଧିକାର କ୍ଷେତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସୂଚନାର ଅଭାବ କାରଣରୁ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଭୁଲ୍ ଧାରଣା ରହିଛି । ନଗରପାଳିକା କିମ୍ବା ପଂଚାୟତ ନିର୍ବାଚନ ଭଳି ଗ୍ରାମୀଣ ସଂସ୍ଥା ନିର୍ବାଚନରେ ଉପଯୋଗ କରାଯାଉଥିବା ଇଭିଏମ୍ ଭାରତର ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗଙ୍କର ହୋଇନଥାଏ । ସ୍ଥାନୀୟ ସଂସ୍ଥା ନିର୍ବାଚନ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗ(SEC)ର ଅଧିକାର କ୍ଷେତ୍ର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଆସିଥାଏ, ଯେଉଁମାନେ ନିଜସ୍ୱ ମେସିନ୍ କିଣିଥାନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ନିଜର ପରିଚାଳନା ପ୍ରଣାଳୀ ଥାଏ । ଭାରତର ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗ ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ବାଚନରେ ଏସଲିସ୍ ଦ୍ୱାରା ଉପଯୋଗ କରାଯାଉଥିବା ଇଭିଏମରେ କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରକ୍ରିୟା ପାଇଁ ବାୟା ହୁହନ୍ତି ।

9. ଇସିଆଇ-ଇଭିଏମ୍ କିପରି ଟ୍ୟାମ୍ପରିଂ ହୋଇନପାରିବ, ତାହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଯାଂଚ ଏବଂ ନିରୀକ୍ଷଣର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତର କ'ଣ ?

ପ୍ରଥମ ସ୍ତର ଯାଂଚ : ବିଭାଗୀୟ/ଇସିଆଇଏଲ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଇଭିଏମ୍ ବୈଷୟିକ ଏବଂ ଭୌତିକ ଯାଂଚ ପରେ ମୌଳିକତା ପ୍ରମାଣିତ କରିଥାଏ, ଯାହାକି ରାଜନୈତିକ ଦଳର ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କରାଯାଇଥାଏ । ତୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଇଭିଏମକୁ ପୁଣିଥରେ ଫ୍ୟାକ୍ଟକୁ ପଠାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଏଫଏଲ୍ ହିଲ୍ ସଫା ସୁତୁରା କରାଯାଇଥାଏ, ପ୍ରବେଶକୁ ନିଷିଦ୍ଧ କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଭିତରେ କାହାକୁ ମଧ୍ୟ କ୍ୟାମେରା, ମୋବାଇଲ୍ ଫୋନ୍ କିମ୍ବା ସ୍ଥାଇ ପେନ୍ ଆଣିବାର ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇନଥାଏ । ରାଜନୈତିକ ଦଳଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବଛାଯାଇଥିବା 5 ପ୍ରତିଶତ ଇଭିଏମ୍ ଉପରେ ସର୍ବନିମ୍ନ 1 ହଜାର ମତର ଏକ କୃତ୍ରିମ ମତଦାନ କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଏହାର ପରିଣାମ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରାଯାଇଥାଏ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଭିତିଓଗ୍ରାଫି କରାଯାଇଥାଏ ।

ତଥ୍ୟସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣତା: କୌଣସି ବିଧାନସଭା ଏବଂ ପରେ କୌଣସି ମତଦାନ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଆବଂଚିତ କରାଯିବା ସମୟରେ ଇଭିଏମ୍ ହୁଲ ଥର ଭଲ ଭାବେ ଯାଂଚ କରାଯାଇଥାଏ । ମତଦାନ ପୂର୍ବରୁ ନିର୍ବାଚନ ଦିନ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ମତଦାନ ଏଜେଣ୍ଟ ମାନଙ୍କ ଆଗରେ ମତଦାନ କେନ୍ଦ୍ରରେ କୃତ୍ରିମ ମତଦାନ ସଂଚାଳନ କରାଯାଇଥାଏ । ମତଦାନ ପରେ ଇଭିଏମକୁ ସିଲ୍ କରିଦିଆଯାଇଥାଏ ଏବଂ ମତଦାନ ଏଜେଣ୍ଟ ସିଲ୍ ଉପରେ ନିଜ ହସ୍ତାକ୍ଷର କରିଥାନ୍ତି । ମତଦାନ ଏଜେଣ୍ଟ ପରିବହନ ସମୟରେ ଷ୍ଟାଫ ରୁମ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇପାରିଥାନ୍ତି ।

ଷ୍ଟାଫ ରୁମ୍ : ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ଷ୍ଟାଫ ରୁମରେ ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସିଲ୍ ଲଗାଇପାରିବେ, ଯେଉଁଠି ମତଦାନ ହେବା ପରେ ଇଭିଏମଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍କୋର କରି ରଖାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ସେମାନେ ଷ୍ଟାଫରୁମକୁ ନିଜ ସମ୍ମୁଖରେ ଶିବିର ମଧ୍ୟ କରିପାରିବେ । ଏହି ଷ୍ଟାଫରୁମ୍ ସୁରକ୍ଷା 24 ଘଂଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବହୁସ୍ତରୀୟ ଉପାୟରେ କରାଯାଇଥାଏ ।

ମତଗଣନା କେନ୍ଦ୍ର : ମତଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଇଭିଏମକୁ ମତଗଣନା କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଅଣାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ମତଗଣନା ଆରମ୍ଭ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସିଲ୍ ଏବଂ ସିଲ୍‌ର ବିଶିଷ୍ଟ ପରିଚୟ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରାଯାଇଥାଏ ।

10. ଟ୍ୟାମ୍ପର କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଇଭିଏମ୍ ବିନା ସୂଚନାରେ ମତଦାନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପୁନଃ ସାମିଲ କରାଯାଇଥାଏ ?

ଏହାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ତୁନାହିଁ ।

ଇସିଆଇ ଦ୍ୱାରା ଇଭିଏମକୁ ଟ୍ୟାମ୍ପରିଂ ମୁକ୍ତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ନିଆଯାଇଥିବା ଯାଂଚ ଏବଂ ନିରୀକ୍ଷଣର ଦୃଢ଼ ପଦକ୍ଷେପକୁ ଦେଖି ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ମେସିନ୍ ସହିତ ଟ୍ୟାମ୍ପରିଂ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ।

*****

(Release ID: 1487560) Visitor Counter : 2

